

אמר רבא: נחזייה אנן האיך נפשוט: דתניא: תשעה באב שחל להיות בשבת,

אמרו לו: "אבל" [אמת]!

אמר להם: מה לי ליכנס בה [בשבת] כשהוא מעונה, מה לי לצאת ממנה כשהוא מעונה, ואמאי פלגיתו עלי?!

אמרו לו: לא דמי. כי אם אמרת שמותר לצאת ממנה כשהוא מעונה, שהרי אכל ושתה כל היום כולו, תאמר, ליכנס בה כשהוא מעונה — דמסתברא לאסור — שלא אכל ושתה כל היום כולו¹⁴⁴.

ואמר עולא [רבא הוא דמייתי לה למיפשט בעיין]: הלכה כרבני יוסי, שמותר ליכנס בה כשהוא מעונה. ותפשוט נמי בהא דאיבעיא לך דמותר לאשלומי.

ותמהינן: ומוי עבדינן כרבי יוסי, שבתשעה באב החל להיות בערב שבת, מתענה ומשלים?!

ורמינהי: אין גוזרין תענית על הצבור בראשי חדשים, בחנוכה ובפורים, ואם התחילו בתענית עשרים או שלשים יום מקודם, ונכנסו בהן ימי חנוכה או ראש חדש אין מפסיקין מלהתענות בהן, דברי רבן גמליאל.

אמר רבי מאיר: אף על פי שאמר רבן גמליאל אין מפסיקין, מודה היה שאין משלימין את התענית בחנוכה וראש חדש להתענות כל היום. וכן — אין משלימין — בתשעה באב שחל להיות בערב שבת. [וראה בתוספות, וברשב"א ור"ן ביאור לשון "מודה", דלמאן מודה רבן גמליאל].

מא-א

וכן ערב תשעה באב שחל להיות בשבת [דכשהוא חל בחול, אסור לאכול בסעודה המפסקת שני תבשילים, ולא יאכל בשר ולא ישתה יין], אוכל ושותה בהם כל צרכו, ומעלה על שולחנו אפילו כסעודת שלמה בשעתו [בשעה שהיה מלך, ולא כשהיה הדיוט בזמן מלכותו].

חל להיות תשעה באב בערב שבת, אינו משלים התענית, אלא מביאין לו קודם שבת — כביצה ואוכל, כדי שלא יכנס לשבת כשהוא מעונה.

ותניא [ב"ח, ורבא הוא דמייתי ליה]: אמר רבי יהודה: פעם אחת היינו יושבין לפני רבי עקיבא, ותשעה באב שחל להיות בערב שבת היה, והביאו לו — קודם כניסת שבת — ביצה מוגולגלת [צלוויה רכה], והגמעה בלא מלח, ולא שהיה תאב לה, אלא להראות לתלמידים הלכה, שאין משלימין תענית בערב שבת.

ורבי יוסי אומר: תשעה באב שחל להיות בערב שבת, מתענה ומשלים.

אמר להן רבי יוסי לחכמים: אי אתם מודים לי בתשעה באב שחל להיות באחד בשבת, שמפסיק סעודת שבת מבעוד יום, שצריך לאכול מבעוד יום, ומקבל תענית עליו משגמר סעודתו ואף על פי שהוא שבת [רש"י. וכתב הריטב"א: דאתיא כמאן דאמר בפסחים דף נד: שתשעה באב בין השמשות שלו אסור]?

144. וסברת רבי יוסי היא: דסוף סוף אם היה תאב לאכול או לשתות אסור לו לאכול ולשתות, נמצא שהוא מעונה, גאון יעקב.